

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון כח ♦ אייר תשעג

ערב שב"ק פרשת אמור ♦ לג בעומר

דברות קודש כ"ק מרן רבינו שליט"א

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, ולהלן בפסוק (כב, א, ב) כתב וידבר ה' אל משה לאמור דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקודשי ישראל וגו'.

יש לדקדק בפסוקים האלו באמרו "אמור" ולא אמר דיברת או וצוית, וגם הכפל לשון שאמר "אמור" ואמרת, וגם מה שכתב הכהנים בני אהרן, האם אנו יודעים מי הם הכהנים, אם לא שהם בני אהרן. וכן להלן (בפסוק כב, א, ב) כתב דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקודשי בני ישראל וגו' ולא קאמר הכהנים.

והנה רש"י הק' כתב ליישב כמה מהדקדוקים שמה שאמר הכתוב אמו ואמרת הכוונה הוא להזהיר גדולים על הקטנים, ומש"כ בני אהרן הכהנים, הוא כדי להוציא את החללים וכן לאפוקי בנות אהרן, אבל בעלי מומין הם בכלל בני אהרן, וכשרים הם ויש בהם כל מצוות הכהונה.

והנה נפרש בעז"ה הפסוקים הק' בדרך רמז בעניני מוסר וחסידות, ומקודם נקדים להביא דברי קודשו של הרבי ר' אלימלך ז"ע בספרו הק' נועם אלימלך שכתב לומר כך, שיש שני גוונים צדיקים, יש צדיקים שהם נתקדשו מאבותיהם, שהיו קדושים ויראים ושלמים, ולכן התורה מחזרת על אכסניא שלה והם מלאים תורה ומצוות, ומחמת שזכות אבותם מסייעתם, אבל לפעמים הם יכולים לבוא על ידי זה לפניו וגדלות ויפלו מהר ממדרגתם.

אבל יש צדיקים הנקראים "מזירים" על שם פרישותם מעצמם מכיון שהם בני עניי הדעת, והצדיקים ההם לא במהרה הם יכולים ליפול ממדרגתם הקושה, דמכיון שאין להם על מה שיסמוכו, הם נכנעים בדעתם ומשגיחים על עצמם בעיני פקחא תמיד בלי הפסק שלא יפלו ח"ו ממדרגותם חזו מש"כ "אמור אל הכהנים בני אהרן" שזה רמז לאותן הצדיקים אשר הם בני צדיקים והם נראים "בני אהרן" תהזיר אותם מאוד שלא יעלה על מחשבתם כלל יחוס אבותיהם, ורק שיזנרו ויפרשו לעצמם פרישות מחדש ויבחרו להם הדרך הטובה, זה מה שכתב דבר אל אהרן ואל בניו, וינזרו מקודשי בני ישראל, ר"ל שגם הם יהיו מזירים ופרושים מעצמם וישגיחו גם כן על עצמם מאוד, ולא ישגיחו על זכות אותם, כדי שלא יבוא להם חלילה, איזה התנשאות מחמת יחוסיהם, כי תועבת ה' כל גבה לב.

חזו פירוש "אמור ואמרת" שהוא רמז לשתי מדריגות, שה' ציוה למשה שהוא צריך לחזור הדבר אליהם ולכפול להם הדבר, כדי שלא יחשבו שזכות אבותם הוא מסייעתם, ויפלו חלילה, ע"י זה לגיאות, ואז לא יפעלו כלום, זה מה שכתב "ואמרת אליהם פירוש שלא ישגיחו על זכות אבותיהם, כי אם על עצמם, חזו אמירה שתאמר להם את תיבת "אליהם" שיביטו רק על עצמם, חזו אמירה שתאמר להם את תיבת אליהם, שיביטו רק על עצמם כאילו אין להם זכות אבות כלל, חזו מש"כ לנפש לא יטמא בעמיו" כי על ידי עמיו, שהם היחוס אבותם, הם יכולים לטמא הנפש, ולכך הוכפל להם הדבר הזה מאוד, שיהיה להם הרגל דבר, ויבחרו הדרך הישרה ואז טוב להם ע"כ.

והנה שמעתי לפרש הדברים על פי דרכו של הרבי ר' אלימלך ז"ע, אבל קצת באופן אחר ולומר שאע"פ שדרך העולם הוא שמתגאים ביחוס וסומכין על זה מ"מ ציינו שיש אופניים שהיחוס מביא לאדם להיות שפל בעיניו ואדרבה מביאו למידת העניות באופן שהוא חושב מי אני נגד אבותי הק' פארי היחוס שאני כלום נגדם ונגד גדולתם וקדושתם ועשייתם רצון ה' יתברך ואיך אני נראה נגדם ולכן הוא מתחזק כל הזמן ורוצה להגיע למעשי אבותיו.

אבל הצדיק שאין לו יחוס והוא ממשפחה פשוטה ביותר הוא יכול להגיע למידת הגאווה ולחשוב כי הוא נגד אבותיו צדיק הוא, ואדרבה

דברי אלוקים חיים

לחם אלוקי מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל, ולעיל מינה סיים הכתוב מו"ם ב"ו את לחם אלוקי לא יגש להקריב (כ"א, כא) שאם ידמה מאן דהוא בנפשיה כי יכול להעלות ניצוצי הקודש השרים במאכל ומשתה, כל זה איננו כי אם דמיון והבל רוח, כל שעדין לא תיקן את עצמו וניצוציו משוקעין עדיין בתוך הקליפות איך יוכל האדם לתקן ניצוצין אחרים, ואם כן **את** לרבות הניצוצות הדבוקים בתוך **לחם אלוקי לא יגש להקריב** אלא באם ירצה לאכול לחם אלוקי דהיינו מהקדושה אז **מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל** באופן שיתקשר עצמו להיות דבוק עם צדיקים וקדשי עליון הקרוין קדשי קדשים, או צדיקים יותר קטנים אשר יכונו בתואר קדשים, והם יחדשו רוח נכון בקרבו, לצד היותם כהנים קדמיה ית' ומשולחן גבוה קאכלי (ביצה כ"א ע"א)

(כ"ק אדמו"ר ז"ע בעל חוקי חיים משומרי אמונים) **וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו** (כב, כט) מי שנעשה לו נס וניצל מסכנה, צריך להביא תודה על הטוב שגמלוהו. ואף שהוא שמח כי הצילו ה' מרעה, אך בעצם הענין הוא לא לרצונו. כי טוב יותר היה, לו לא היה בא בכלל לידי סכנה ולא היה צריך לנס. אם כן, אין קרבן תודה לרצון לאדם. אבל האמת היא, שצריך האדם לשמוח ביסורים שעברו עליו, כי לא לחנם באו, לו לא היה חוטא. ורק ברחמי וחסדי ה' ניצל. לכן גם שכתפכו עליו יסורים, ישמח בהם ויודה לה' שהענישו בעולם הזה ונתכפרו עוונותיו וכך מצינו בחז"ל ששמחו ביסורים דוד המלך אמר אשרי אשר הגבר תיסרונו ה'. חזו, וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו. שתקבלו באהבה וברצון כל מה שעבר עליכם.

(כתב סופר)

והניף את העומר לפני ה' (כ"ג י"א). והניף הוא לשון ניאוף, פירוש שאפילו מי שנואף עצמו בעבירה גדולה כזו – את העומר – כשהוא מקושר עם הצדיק – נמחל לו, זה מרומז בתיבת את העומר – רומז על הצדיק, וכמאמרם ז"ל (סנהדרין ק') עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, ועומר מספרו ש"י, ובהתקשרותך עמו אזי תזכה שתהיה לפני ה', ובלבד שלא יוסיף חטא על פשע, וישמור עצמו להבא שלא ישוב לכסלה.

(אור לשמים)

וספרתם לכם ממחרת השבת. (כג, טו) הנה עיקר בקשתם של ישראל הוא שיכלו לעבוד את השי"ת כראוי, חזו כל מגמתם בעתירתם לפניו, ולא על צרכם ופרנסתם. אמנם יש עת לישראל שאינם במדרגה זו ומתפללים להשי"ת עבור עניני צרכם ופרנסתם, אפס כשישראל הם במדרגה גדולה, אז אינם חושבים בכלל להעתיר עבור צרכם. הנה זו המדריגה לבקש הכל עבור עבודת ה' זה נקרא שבת, כי שבת הוא מעין עולם הבא ואין שום אחיזה מעולם הזה, חזו כוונת הפסוק "וספרתם לכם" – מלשון ספיר ומאיר – פירוש אימתי תביאו בהירות בעסקי ה"לכם" בעניני פרנסה וצרכי האדם "ממחרת השבת" כשאתם בבחינת אחר השבת, אמנם כשאתם בבחינת השבת אזי ישכח מאצלכם לבקש טובה עבורכם.

(קדושת לוי)

ולקחתם לכם פרי עץ הדר (כג' מ') כאשר תקדשו את הדברים הגשמיים 'לכם' אזי הם יתעלו להיות 'פרי עץ הדר'.

(אמרי חיים)

המוציא אתכם מארץ מצרים (כב' לג') מארץ מצרים מבית עבדים שהוא תכלית שני היציאות שיגמור רק לעתיד לכן ראשי תיבות מארץ מצרים מבית עבדים כמספר 'קץ' וסופי תיבות כמספר 'תקע' מבית עבדים עם האותיות והכולל כמספר 'בשופר' שהוא תקע בשופר גדול שהוא לעדן קץ במהרה.

(כ"ק אדמו"ר ז"ב שולחן הטהור ז"ע משומרי אמונים)

להוכיח להשני אל יוכיחו בכעס ובגנאי לומר לו לך אתה, אלא יאמר לו שחכם אתה ולמה תעשה שטות כזאת, ואז הוא יאהב אותך ויקבל תוכחתך. ולפי זה גם כאן שכוונת הפסוק לומר למשה שיאמר אל הכהנים הק' שהם בני אהרן הק', ולכן נאה להם שלא יטמאו את עצמם לנפש, ואז זה יעשה פרי שיקבלו את דבריו שהם דברי אלוהים חיים ומאת ה' יתברך הם נאמרים.

והנה אנו נמצאים בימי הספירה שהמה ימי הקטנות שנוהג בהם בימי אבלות במקצתם מחמת פטירתם של תלמידי רבי עקיבא, ופרשת אמור נמצא בימים האלו, ובזו הפרשה כתוב שמירת שבת וכל המועדים וימים הטובים שהם ימי הגדלות כנודע, ומובא (בספר חיים מלשון) מהרה"ק המנחת אלעזר ז"ע שהכוונה בזה להאיר בהם מבחינת גדלות בתוך ימי הדינים והקטנות להמתקן, זה שפירש רש"י הק' להזהיר גדולים על הקטנים, שלהזהיר זה הוא מלשון "זהירו כזוהר הרקיע" וקאמר הכוונה שקריאת ימי הגדלות של הימים טובים שכתובין בפרשה זו הוא כדי להזהיר גדולים על הקטנים, בימים אלו של ספירה כדי להאיר לנו את הימים האלו.

והנה אנו נמצאים סמוכין ליום הנורא והקדוש של ל"ג בעומר שהוא יום הילולת דר' שמעון בר יוחאי התנא אהרן אשר גילה האור המופלא של הזוהר הק' המאיר לעולם כולה באור זרוע לצדיק הק' הרשב"י וחבריו הק' שהם בבחינת זהירו כזוהר הרקיע שבזכותם זכה להיגאל בגאולה השלימה, וכמו שכתבו הספרים הק' שבזכות גילוי תורת הרשב"י שזה פנימיות התורה ובעיקר הגילויים הנוראים של הארז"ל וחבריו הק' ועד גילוי תורת הבעש"ט הק' שבזכותם זכה להיגאל בגאולה השלימה וכמו שכתוב בספר הק' דגל מחנה אפרים בפרשת בשלח על הפסוק ובני ישראל יוצאים ביד רמה (שמות יד, ח) והתרגום אנקלוס תירגם ובני ישראל נפקין ברי"ש גל"י"י וכתב הרה"ק בעל הדגל [מחנה אפרים] שהוא על דרך דאיתא בזוה"ק שבספרא דא [שהוא ספר הזוהר] יפקון מן גלותא, ומבואר שם עוד יותר דכשיתגלה הספר הזוהר, אז בא יפקון מן גלותא ויהו שמרוזא הפסוק הזה ובני ישראל יוצאים, היינו מן הגלות ביד רמה וכתרגומו בריש גלי, שברי"ש הוא ראשי תיבות ר"בי ש'מעון בר' יוחאי, גל"י פירושו כשיתגלה ספרו הקדוש שהוא ספר הזוהר אז בדא יפקון מן גלותא והבן

ויהי רצון שבימים האלו של הספירה נתחזק כולנו באחדות ובאהבת ישראל ולנהוג כבוד זה לזה, לתקן החטא שהיה שלא נהגו כבוד זה בזה ובזכות זה, וגם בזכות שנתחזק בתורה ויראת שמים זכה להגאולה שלימה, שמבואר כבר בזוה"ק שבחג השבועות נצא מן הגלות בזכות קבלת התורה, ויעזור ה' יתברך שברחמים וחסדים מגולים נצא להגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

נפלאות הרשב"י

הקב"ה תאמר: אם אין שלושים צדיקים בעולם יספיקו עשרים שכן נאמר "לא אעשה בעבור העשרים", ואם אין עשרים די אם יהיו עשרה שכן נאמר "לא אשחית בעבור העשרה", ואם אין עשרה די כוחם של שנים שכן נאמר "על פי שנים עדים יקום דבר" ואין דבר אלא עולם שנאמר "בדבר ה' שמים נעשו", ואם אין שנים הרי יש אחד, ואני הוא, ודי כוחו של אחד שכן נאמר "וצדיק יסוד עולם", באותה שעה יצאה בת קול מן השמים ואמרה: אשרי חלקך רבי שמעון, הקב"ה גוזר ואתה מבטל, עליך נאמר "רצון יראיו יעשה".

(זוהר בראשית לג ע"א)

בליל ראש השנה ראה רשב"י בחלומו שבני אחותו יצטרכו לשלם למלכות שש מאות דינרים, פנה אליהם רשב"י ועשאו גבאי צדקה ואמר להם: תשלמו הכל מניסכם ופרטו כל הוצאה כפנקס מיוחד בסוף השנה נבדוק את החשבון והיה אם הפסדתם ממונכם אשלם לכם עד פרוטה אחרונה, נענה האנשים לדבר רשב"י ובמהלך אותה שנה חילקו בעין יפה מעות לעניים, בשלהי השנה הלשינו עליהם אצל המלכות שהם מסתחרים במשי, דבר שנאסר ע"י השלטונות, כתוצאה מההלשנה אסרום וחיבשו בבית האסורים, בא עליהם אחד מאנשי הממשלה בהצעה: אם תרצו להנצל מעונש ב' דרכים יש לפניכם, או שתעשו בגד חשוב למלך, או לשלם קנס שש מאות דינרים, ושמעו רשב"י את כל אשר נעשה בזו אליהם לבקשם בבית האסורים, ושאלם: כמה מעות הוצאתם בשנה זו לעניים, בדקו את החשבון ומצאו שחילקו לאבינונים שש מאות דינרים פחות ששה דינרים, אמר להם רשב"י: תנו לי ששה דינרים ואשחר אתכם ממעצרכם, עמדו ונתנו לו בהצנע ששה דינרים, הלך רשב"י ושיחד בהם את השליח שלא יספר למלך על אודות הענין, כשיצאו לחפשי שאלו את רשב"י: אם ידעת מקודם מדוע לא אמרת לנו את אשר יקרה אותנו באחרית הימים ואז בחפץ לב היינו נותנים גם ששה דינרים אלו לעניים, ולא היה לנו את כל העגמת נפש הלזו, השיב להם רשב"י: ידעתי גם ידעתי שבשמחה רבה הייתם נותנים את כספכם לעניים, ולמרות זאת נמנעתי מלגלות לכם על אודות הגזירה לפי שרציתי לזכותכם במצות צדקה לשם שמים.

(ויקרא רבה לד, יב)

הוא חשוב ביותר שהוא הגיע למדרגת הצדיקים מבלי שיהיה לו אהה זכות אבות, אבל הוא יכול להגיע שיתרשל ח"ו מעבודת ה' ויחשוב שדי לו בכך שהוא נגד אבותיו וקרא צדיק, אבל למעשה זה לא נכון כי האדם צריך להיות לו גאווה דקדושה, בבחינת יוגבה לבו בדרכו ה', וצריך שיאמר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב וכן אמרו חז"ל חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, כלומר דמכיון שהוא יחזיק את עצמו חשוב, הוא יפרוש מן העבירות ויעבד את ה' יותר ויותר.

ולכן יוצא לפי זה שלהצדיק שיש לו יחוס יכול הוא להגיע לענווה הפסולה, ויכול ח"ו לגרום לו התקררות מעבודת ה' ולכן אמר הכתוב אמור אל הכהנים בני אהרן שידעו בעצמם שהם בני אהרן שידעו הם חשיבות עצמם שהם מיוחסים וקדושים מרחם, זה יביאם שלא יהיו טמא לנפש שלא יפגמו עצמם בעבירה חלילה, כי בן מלך כשידע בעצמו שהוא בן מלך, אז הוא יכול לבוא בהנהגתו לעשות רע חה הוא מה שפירש רש"י להזהיר גדולים על הקטנים, שאף שהוא חשוב שהוא קטן נגד אבותיו, מכל מקום צריך להזהירו שיהיה הגדלות של היחוס אבותיו עליו, בכדי שישמור את עצמו שלא יתלכלך את עצמו, ויהיה בעיניו מיוחס ובן מלך, ועל ידי זה יחוס על נפשו וישים עין פקוחה על כל מעשיו.

ולהצדיק שאינו מיוחס יאמר הכתוב שידע שה' אומר זאת מדבר דוקא להכהנים שהם בני אהרן, שאין השכינה שורה אלא על מיוחסים שאע"פ שאין היחס עיקר בעבודת השם, מ"מ זה הרבה מסייע לעבודת השם יתברך כידוע, ולכן יקטין את עצמו הצדיק שאינו מיוחס ואל יאמר זכה לכל זאת בשביל כוחו ועוצם ידו כי זה ענין גאווה אסורה אלא יאמר כי גם הוא מבני אברהם יצחק ויעקב, ואף על פי שיש הפסקים גדולים עד אליו, מ"מ נקראו כל ישראל בני אברהם יצחק ויעקב ובזכותם, הגיע הוא למה שהגיע בתורה ובמצוות וקדושה, ולא יתלה שבזכותו הוא הגיע למה שהגיע ודו"ק

ונראה עוד לומר בדרך אפשר לפרש מה שכתוב אמור אל הכהנים בני אהרן ופירש רש"י להזהיר גדולים על הקטנים, עלי מה שדיברנו מזה בשבוע שעבר על הפסוק ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך וגו', והבאנו את דברי הנועם אלימלך שכ' שה' ציוה למשה שידבר תוכחה רק לאהרן אחיו הצדיק ובניו המקשיבים למוסר ולתוכחה ורוצים לשמוע שבאליהם יגיד ויורה אבל לא יוכיח לאנשים לצים וריקנים שלא יכנסו הדברים לאזניהם כלל ע"ש, ולפי זה אפשר לומר גם כאן בכונת הפסוק "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם" כלומר שרק להם תגיד שהם צדיקים וישמעו בקולך.

ועוד הבאנו בשבוע שעבר לפרש על פי דברי השלה"ק על הפסוק אל תוכיח לך פן ישנאוך אבל תוכיח חכם ויאהובך, כלומר שאדם הרוצה

פעם הגיע רשב"י לעיר לוד ונודע לו שמגיפה שוררת בעיר, הסתובב רשב"י בעיר וראה אנשים נופחים את נשמתם, אמר: כל זה בעיר ואני כאן, גוזרני שתבטל הגזירה, מיד יצאה בת קול והכריזה: מזיקים, צאו מן העיר, כי רבי שמעון בר יוחאי נמצא בעיר, ואע"פ שהקב"ה הוא גוזר הרי רבי שמעון מבטל, מיד בטלה הגזירה והמגיפה נעצרה, היה שם רבי חנינא אשר התפעל מגדלותו של רשב"י, והלך וסיפר על כך לרבי מאיר, אמר לו רבי מאיר: שבחו של רשב"י מי יכול לעמוד בו, אם לא שהוא כמשה רבינו ע"ה, כמו שמצינו במחלוקת קורח ועדתו אשר לאחריה פרצה המגיפה בישראל ציוה משה לאהרן לקחת מחתה לתת עליה אש שנלקחה מהמזבח ולישים קטורת לכפר על בני ישראל, ויעש כן אהרן ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגיפה, כל זה היה צריך לו למשה לטרות, ואילו רבי שמעון בר יוחאי בדיבור בלבד ביטל גזירה והמגיפה מעל בני ישראל.

יום אחד יצא רשב"י מביתו וראה את העולם שחשך, אפילה גדולה כסתה את פני תבל, ואור היום כאילו כיסוי עב מכסוה וסותמו מלהאיר, אמר רשב"י לבנו ר"א: אין זה מקרה אלא שהקב"ה חפץ לעשות בעולמו דבר הבה נראה ונתבונן מה מבקש הקב"ה לעשות בעולמו, הלכו רשב"י ובנו ר"א ויצאו חוץ לעיר, והנה לפניהם מלאך אחד דומה להר גדול ונישא, ומפיו בקעו שלושים להבות של אש, שאל רשב"י את המלאך: מה בכוננתך לעשות, השיב המלאך: עומד אני להפוך את העולם ולהחריבו, כי אין בדרך הזה שלושים צדיקים, וכך גזר הקב"ה על אברהם אבינו "ואברהם היו יהיה", יהיה בגימטריא שלושים, כי בכל דור דור צריכים להיות לפחות שלושים צדיקים שגיגנו בצדקתם על העולם, אמר לו רשב"י: אבקשן ללכת לפני בורא עולמים ולאמר לו: "בר יוחאי נמצא בעולם, וכוחו שקול כנגד שלושים צדיקים", הלך המלאך בשליחותו, התייצב לפני כסא הכבוד ואמר לו מה שציוה לו רשב"י, אמר לו הקב"ה: לך והחבר את העולם ואל תשגיח על בר יוחאי, חזר המלאך לעולם הזה וביקש להחריבו, משראהו רשב"י אמר לו: אם לא תלך בשליחותי להקב"ה פעם שניה אגזור עליך שלא תוכל לעלות לשמים, ותהיה מוכרח להדחות למקום בו נמצאים עזא ועזאל, הם המלאכים אשר נדחו מלפני הקב"ה והפילם מן השמים לארץ, רשב"י המשיך ואמר לו: כאשר תבוא לפני

פלפולי דאורייתא

הרב ברוך רוזנטל שליט"א
בית שמש

האם ע"י קבלת תוספת שבת חשיב כיום חדש ונחשב כיום המחר או דילמא אין זה רק מקדים את קדושת השבת קודם זמנו והנפק"מ לענין קיום מצות מילה, ספה"ע, לולב, שופר, בזמן התוספת. (ב)

דהא כמה דברים איכא דמותר מצד יו"ט ואסור מצד שמיטה וכגון עשיית מלאכה ע"י נכרי דליכא זיה איסור תורה מצד שבת ויו"ט, עיין תשו' חת"ס או"ח סימן פ"ד ונתיבות משפט סימן שמ"ח ס"ד, אך מכ"מ איסור תורה איכא עליו מצד שמיטה, עיין מנ"ח מצוה קי"ב אות ב', ולהכי הוצרכו לפסוק מיוחד בשמיטה וד"ק.

ולפ"ז יהיה מותר למול בזמן התוספת אך יהיה אסור בספירת העומר בזמן התוספת (וכך כתב המהרש"ל להדיא לגבי ספירת העומר עיי"ש בט"ז). ולדעת הט"ז ע"י התוספת חשיב כיום המחר והוי כבר לילה, ולפ"ז יהיה אסור למול בזמן התוספת דהוי זה מילה שלא בזמנה אך יהיה מותר בספירת העומר בזמן זה דהוי כבר יום חדש וליילה.

אך הט"ז (בסימן ת"ר ס"ב) כותב מפורש גם לענין מילה וגם לענין תקיעת שופר דאם קיבלו הציבור עליהם שבת דמכ"מ חייב הוא לתקוע שופר ולמול באותו זמן, ומבאר הט"ז את דבריו דאף שכבר קיבלו עליהם שבת מכ"מ כיון שמחויבו הוא בשופר ובמילה א"כ אדעתא דהכי לא קיבל עליו שבת ואם היה יודע שיוכל אח"כ לקיים מצות מילה ולתקוע ודאי דלא היה מקבל עליו קדושת השבת וא"כ הוי זה קבלה בטעות כמו לענין יום המעונן (עיין סימן רס"ג ס"ד) דאם טעו וחשבו דכבר חשיכה וקיבלו על עצמם שבת דלא הוי זה קבלה, וא"כ ה"ה הכא כיון דהוי זה קבלה בטעות לא הוי זה קבלה דמה לי טעות דמעונן או טעות דקיום מצוה, ומוסיף הט"ז דאפילו אם היה יודע שביא שופר אח"כ ואפילו הכי קיבל עליו שבת דלא מהני קבלתו וחייב לקיים מצות שופר דקבלה שלו לא עדיף משבועה וקי"ל דאין שבועה חלה לעבור על המצוה, ועוד מוסיף הט"ז דאין זה סותר מה שכתב בתרס"ח לענין שמיני עצרת דאם קבל עליו קדושת שמיני עצרת דיכול לאכול אח"כ קודם הלילה בסוכה בלא ברכת לישב בסוכה משום דהוא כבר פטור ממצות סוכה ודלא כרש"ל שאוסר משום דהוא עדיין חייב במצות סוכה דשאני התם דאין חובת מצות סוכה עליו שתאמר דקבלה שלו הוא נגד המצוה, דהא אי בעי לא אכיל כלל ויהיה בשב ואל תעשה, משא"כ בשופר דחויבו בקום ועשה וקבלתו מבוטלת ולא כל כמיניה, וכ"ש בשוגג דלא ידע שיהיה שופר.

והיוצא מכל האמור דמצות מילה ותקיעת שופר ולולב (כך נראה פשוט אף שלא הזכיר הט"ז לולב) חייב הוא לקיים בזמן התוספת דהוי זה קבלה בטעות ואף אם ידע שיוכל לקיים אלו המצות ועכ"ז קיבל השבת לאו כל כמיניה ולא מהני קבלתו וחייב באלו המצות, ולגבי מצות סוכה וספירת העומר לדעת המהרש"ל דהתוספת רק מקדים את קדושת השבת, יהיה חייב במצות סוכה עד הלילה, וספירת העומר לא יוכל לקיים עד הלילה דעדיין הוא יום השישי, ולדעת הט"ז פטור הוא ממצות סוכה דכבר נהיה לילה ויוכל לקיים נמי מצות ספירת העומר בזמן זה דכבר הוא לילה, (וחזינן מדברי הט"ז דהוא סובר דהתוספת עושה ממש לילה ודלא כמו שכתבתי בשבוע שעבר דאף לצד שהוא יום המחר מכ"מ אין זה לילה ממש, וד"ק).

אך נראה דאף מילה שלא בזמנה דוחה התוספת ויהיה חייב למול בזמן התוספת כבמילה בזמנה דהא מילה שלא בזמנה איסורא איכא עליו בכל יום שעובר והוא אינו מל התינוק (וי"א דאף בכל רגע שעובר הוא לא מל עובר הוא על איסור עיין מג"א רמ"ט סק"ה, שו"ע הרב רמ"ט ס"ו) וא"כ הוי זה כמילה בזמנה וכשופר ולולב דאמרינן דכיון דחייבא רמיא עליה למול ולקיים מצות שופר ולולב א"כ הוי קבלתו בטעות ולא הוי זה קבלה וה"ה במילה שלא בזמנה כיון דחייבא רמיא עליה למול, שלא יעבור היום בלא מילה א"כ הוי קבלתו בטעות ולא הוי זה קבלה.

המשך בשבוע הבא

הבאתי לחקור בענין תוספת שבת האם ע"י שהוא מקבל על עצמו תוספת שבת חשיב כיום חדש וכבר נהיה יום המחר והוי לילה, או דילמא אין זה משנה את התאריך אלא שזה רק מקדים את קדושת השבת על זמן מוקדם זה דיום השישי, והנפק"מ לענין קיום מצות מילה דאי נימא דכבר עבר היום ונהיה יום המחר א"כ הוי כבר היום התשיעי ללידה והוי זה מילה שלא בזמנה שאינו דוחה את השבת וא"א למול בזמן התוספת, ואי נימא שהוא רק מקדים את קדושת השבת א"כ הוי זה מילה בזמנה שדוחה את השבת ומותר למול, וכן לענין שופר ולולב דיהיה אסור באלו המצות בזמן התוספת אף לצד שהתוספת רק מקדים את קדושת השבת דהא לולב ושופר אינם דוחים את השבת, וכן לענין ספירת העומר דאי נימא דכבר עבר היום וכבר לילה א"כ יכול לספור ספה"ע בזמן התוספת דכבר לילה, אך אי התוספת רק מקדים את קדושת השבת א"כ א"א לספור העומר בזמן התוספת דעדיין הוא יום השישי (ובשבוע שעבר הרחבתי באריכות בכל זה).

והנה מצאנו דנחלקו בהאי חקירה המהרש"ל והט"ז (עיין ט"ז סימן תרס"ח ס"א) דכתב המהרש"ל בשם מהר"ר טעביל שלא היה אוכל בערב שמיני עצרת מזמן שקיבל עליו יו"ט עד הלילה דאם יישב בסוכה ויאכל הרי כיון דהוא מחוייב במצות סוכה הרי יצטרך הוא לברך לישיב בסוכה זה א"א דכיון דהוסיף מחול על הקודש א"כ הוי אצלו כבר יו"ט והוי סתרי אהדי אם יברך לישיב בסוכה, ולומר דכיון דהוסיף מחול על הקודש אם כן עבר היום וכבר פטור הוא מסוכה, זה אינו, ומביא לזה ראיה דאף דמוסיפין בתפילה וכדאשכחן (ברכות כ"ז ע"ב) דרב צלי של שבת בערב שבת, מ"מ להשוות לילה לא, שהרי קריאת שמע של ערבית היה אומר בשעתו בלילה.

אך הט"ז חולק עליו וסובר דדאי דליכא שום איסור לישיב בסוכה לאחר שקיבל עליו יו"ט דכיון שקיבל עליו יו"ט הוה כמו בלילה וכבר פטור ממצות סוכה, והפה הקדוש יתעלה ברוך הוא שצוה עליו מצות סוכה ביום ההוא הוא הפה הקדוש שהתיר לו אחר שקיבל עליו שמיני עצרת, ומסיים דמאן ייחב לן משופרי שופרי ואכלינן באתה שעה בסוכה רק שאין מברכים לישיב בסוכה, ועיי"ש בט"ז שהאריך.

הרי לנו מפורש דלדעת המהרש"ל התוספת שבת אינו משנה את התאריך והוי כבר לילה, אלא חזר רק מקדים את קדושת השבת על זמן מוקדם זה דיום השישי,

(ובדברי המהרש"ל נראה דאפשר לתרץ מה שהקשו האחרונים (עיין חת"ס ר"ה ט"ז ע"ב) דהנה עה"פ (בראשית א' ל"א) ויהי בוקר יום השישי דרשו במדרש דמוסיפין מחול על קודש, ובגמ' ר"ה ט"ז ע"א) יליף מקרא דבשמיטה צריך נמי להוסיף מחול על הקודש, והקשו האחרונים דהא התחלת שמיטה הוא בא' תשרי והוא יו"ט ר"ה, וא"כ מדוע צריך פסוק דחייב להוסיף מחול על הקודש בשמיטה הרי ממילא צריך להוסיף משום יו"ט, ולפי מה שכתב המהרש"ל דע"י התוספת אין זה חשיב דנשתנה התאריך וכבר נהיה יום הבא א"כ אין חלים עליו כל דיני היום הבא ע"י שקיבל יו"ט דהא אין זה נהיה היום הבא ורק קדושת היו"ט שקיבל עליו חל עליו בזמן זה אך דיני השמיטה אינו חל עליו ע"י קבלת יו"ט דהא עדיין אין זה השנה השביעית, (ולדעת הט"ז דע"י שמקבל תוספת יו"ט כבר הוא יום המחר והוי לילה א"כ הוי זה כבר השנה השביעית וחלים עליו ממילא ע"י קבלת יו"ט דיני השמיטה, אך לדעת המהרש"ל דאין זה היום הבא א"כ לא חלים עליו דיני השמיטה ע"י קבלת יו"ט) ולהכי הוצרכו לפסוק מיוחד להוסיף מחול על הקודש בשמיטה דהא ע"י קבלת תוספת יו"ט עדיין לא נתחייב הוא בדיני השמיטה, ולא תקשי לך דאף דלא חל עליו עדיין דיני שמיטה מכ"מ כיון שכבר הוא יו"ט אצלו א"כ ממילא אסור הוא בדיני השמיטה מצד יו"ט,

הפצת גליון השבוע נודב
לכבוד התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי
ולהצלחת
יוסף בן גיטל

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק **אברהם חיים זי"ע**
בן רביה"ק אהרן זי"ע
משומרי אמונים
נלב"ע ביום ה' אלול תשעב

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק **צבי הירש זי"ע**
מקרעטשניף
נלב"ע ט"ז אייר
ת. נ. צ. ב. ה.

בינה לעיתים

התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

במשנת כ"ק מרן אדמוה"ז בעל שולחן הטהור זי"ע משומרי אמונים

מובא במדרש וישלח (בר"ר פ"ט ו) רבי שמעון בר יוחאי ור' אלעזר בריה הוו טמירין במערתא י"ג שנה ביומא דשמדא וכו', חמא חד צייד קאים וצייד ציפורין, וכד הוה שמע ר' שמעון ברת קלא, אמרה מן שמיא דימוס פסגא, וכד הוה שמע ברת קלא, אמרה ספקולא הוה מתצדה ונלכדה, אמר, ציפור מבלעדי שמיא לא מתצדה, על אחת כמה וכמה נפש דברנש, נפק אשכח מיליא משדכין ונתבטלה הגזירה, עכ"ל המדרש. הרי תראה ראייה ברורה וכו', שהשגחת הבורא על כל הברואים גם כן בפרט דייקא, כמו למשל על הציפור שהשגחתו גם כן בדרך פרט שאין שום ציפור נמלט מבלעדי ה' יתברך.

והראו לו מן השמים לרבי שמעון בר יוחאי האיך הקב"ה משיגה על כל ברואיו אפילו על בריה קטנה, כדעת הרמב"ן בזה (מובא בשמו ביערות דבש ח"ב דרוש ו) ודעת רבינו האר"י ז"ל ובעש"ט הק' ותלמידיו שהשגחת הבורא הרחמן על כל ברואיו כמו שהראו לו לרשב"י ע"ה וכו', ומה שלא הראו זאת לרשב"י מקודם הי"ג שנים, שרצה הקב"ה שיהא נטמן במערה כל אלו השנים לזכות לכתר תורה ונהורא עליאה שזכה בו יותר מכל חבריו והבאים אחריו, וגם להגין עליו בזכותו בגלותינו המר הזה, שבזכות רשב"י זוהר הק' נצא בעזרת השם מן הגלות במהרה בימינו אמן. (שומר אמונים - מאמר השנה פרטית)

אור מופלא אור היקוד הם יוקדים. שמכא אור המופלא שהוא אור הגנוח נמשך אור, היקוד דהיינו יקודי אש שלהבת קה הם יוקדים אשר בני ישראל בוערים ומתלהבים להשי"ת, שבתוך לבבם של ישראל הקדושים בוער יקוד אש להשי"ת זה האש צומח מהאור הגנוח אשר נשפע לעולם בכח התנא רבי שמעון בר יוחאי זי"ע **כי רשב"י זרח והאיר האור הגנוח בצדקתו**

פרקי אבות

אין לך אדם שאין לו שעה (אבות פ"ד)

תכלית האדם להיות בעל חשבון, ושיחיה עם חשבון, ולזה החשבון צריך ליחד לו שעה מיוחדת או ביום או בלילה, או בשניהם, כפירוש הקדוש רבינו אלימלך זי"ע אין לך אדם שאין לו שעה (אבות פ"ד), פירוש מי שאין לו שעה מיוחדת להתבודד עם קונו ולחשוב על התכלית אינו נחשב בגדר אדם כלל, זהו אין לך אדם שאין לו שעה. (טהרת הקודש - מאמר מארי דחושבא)

מוסדות קראלי בארה"ק

כולל תורת חיים ~ בית הוראה ~ מכון אמונת חיים
בנשיאות כ"ק מרן רבינו שליט"א

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידינו החשובים אשר השמחה שרויה במעונם

הגאון הצדיק ר' לוי הכהן רבינוביץ שליט"א
להולדת הבן

הגה"ח ר' אלחנן הכהן רבינוביץ שליט"א
להולדת הנכד

הרה"ג ר' אליעזר הכהן רבינוביץ שליט"א
להולדת הבן

יהי רצון שירוו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח

זמני בית ההוראה

שע"י מוסדות קראלי ברח' ראב"ד 18 ב"ב
מהשעה 13.00 עד 13.25

הרבנים יענו בטלפון

בין השעות 13.30 - 16.00
בטל. 03-6166598

בין השעות 23.00 - 24.00
בטל. 03-6773168

ביאורי הפרשה

טעם שאין מברכים על השינה בסוכה

בפרשתנו פרשת אמור (ויקרא כ"ג, מ"ב) כתוב, בסוכות תשבּו שבעת ימים וגו', והנה בתוספות ברכות (דף י"א ע"ב ד"ה שכבר נפטר) הקשו מפני מה אין אנו מברכים "לישן בסוכה"? ותירצו התוס' שם, דברכה דאכילה שמברכין "לישב" פוטרנו.

עוד תירצו שם, משום שמא לא יישן, והוי ברכה לבטלה, שהרי אין בידו לישן כל שעה שירצה, ע"כ.

והקשה במהר"ץ חיות (שם) אם כן מדוע מברכים את ברכת "המפיל" לפני השינה, ואין אנו חוששין שמא לא ירדם, ותהיה ברכתו לבטלה?

(א) ותירץ המהר"ץ חיות שם, ששאני ברכת "המפיל" דהברכה היא על טבע השינה אשר נתן ה' לכל יצורי חלד, ואע"ג דלא ישן עתה, מ"מ ענין השינה ישנה בעולם, אבל הכא עיקר הברכה על שינה בסוכה, וכתבו שפיר התוס' שמא לא ישן עתה, עכ"ל.

וכעין זה תירץ האליה רבה (בסימן רל"ט) בתירוץ השני, ח"ל: שהמפיל הוא על מנהגו של עולם כמו ברכת הנותן לשכוי בינה, ואפילו לא יישן - מברך, עכ"ל.

וע"ע בחיי אדם (כלל ל"ה סעיף ד) שכתב ח"ל: ...בלילה אפילו לא ישן כלל לא הוי לבטלה, דיש לומר דתיקנו אותה על מנהג העולם, כמו ברכת השחר, כן נראה לי, עכ"ל.

ואולם יש לציין שבביאור הלכה (סימן רל"ט סעיף א' בד"ה סמוך) כתב ח"ל: ועין בח"א שמצדד לומר דאפילו לא היה יכול אח"כ כלל לישן ג"כ אין הברכה לבטלה, דעל מנהגו של עולם הוא מברך, וכן משמע בחד תירוץא באליה רבא. ולענ"ד צ"ע בזה אחרי דברכה זו מברך על עצמו המפיל חבלי שינה על עיניו וכו', וכעין שכתב השע"ת בסימן מ"ו לענין ברכת המעביר שינה כשאינו ישן בלילה, ע"ש, עכ"ל.

(ב) עוד תירץ האליה רבה (שם) ח"ל: דברכת המפיל הוא על טבע שינה שאי אפשר שלא יישן, אבל סוכה אם מצטער לא יישן כלל. עכ"ל.

(ג) בספר הנפלא "מרפסין איגרי" [שהו"ל הג"ר יהודה חיון שליט"א] תירץ הרה"ג ר' משה ברים שליט"א (פרשת אמור, עמודים שי-ש"א) ח"ל: יש הסוברים שברכת המפיל נתקנה על שינתו של האדם, ועל כן צריך האדם לאומרה רק בשעה שהשינה באה עליו, וכפי שכתב בסדר היום "כי אין יברך המפיל שינה, והשינה עדיין לא באה, אלא שהוא מכוין לה מקום שתבוא, ודאי ברכה לבטלה היא" (וכ"כ במשנה ברורה סימן רל"ט ס"ק ג' ובביאור הלכה שם), גם לפי דעתם, שונה מצות שינה בסוכה שבה לא תיקנו לברך לישן בסוכה, אפילו כאשר רואה שהשינה באה עליו, זאת משום שלא יתכן לומר "וציונו לישן בסוכה", מאחר שלא יתכן ציווי על השינה, שאינה בידו של אדם ועלול שלא להירדם. חו כוונתם של בעלי התוספות, שבכך שונה ברכת המפיל, שאינה אלא שבח להקב"ה שמפיל שינה על עיניו, ואין בה הזכרת ציווי לישון. עכ"ל.

(ד) ולענ"ד נראה לתרץ בס"ד, דדוקא בסוכה חששו שלא ירדם האדם ויהיה ברכה לבטלה שבירך "לישן בסוכה", משום שבסוכה מצוי הרבה סיבות שלא יצליח להרדם, כגון מפני הרוח, או משום שחושש מגנבים וליסטים, או מפני הזבובים והפרעושים וכדו' (כבשו"ע או"ח סימן תר"מ סעיף ד' לענין "מצטער"), וכל אלו הסיבות לא סכים שיפריעו לו בבית מקורה, אלא בסוכה שעושה במקום פתוח, ולכן חששו רק בסוכה, ולא בברכת המפיל כשמברך בביתו כשהולך לישון.

וא"ת לפי דברינו, א"כ גם ברכת המפיל לא יברך בסוכה, שמא לא ירדם מפני הרוח וכדו'?

י"ל שלא פלוג רבנו, וכיון שתיקנו לברך המפיל כל לילה, נשארה גם התקנה לברך המפיל בסוכה, משא"כ ברכה חדשה לא רצו לתקן בסוכה, דיש חשש גדול שלא ירדם וכנ"ל, כן נראה לענ"ד, ואתי שפיר היטב בעד"ה. (אולם יש לעיין אם שייך לומר "לא פלוג" גם לגבי חשש ברכה לבטלה).

מאת הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א - בני ברק

עולו ואתכנשו להילולא דבר יוחאי

מעמד ההדלקה לכבוד התנא האלוקי

תתקיים במוצ"ש-ל"ג בעומר

בחצר בית מדרשינו

ביום א - ל"ג בעומר בצהרים

נעלה כולנו כאחד לאתרא קדישא מירון

בראשות כ"ק מרן רבינו שליט"א

מעמד החלאקע'ס - אחר ההדלקה על גג הצינן